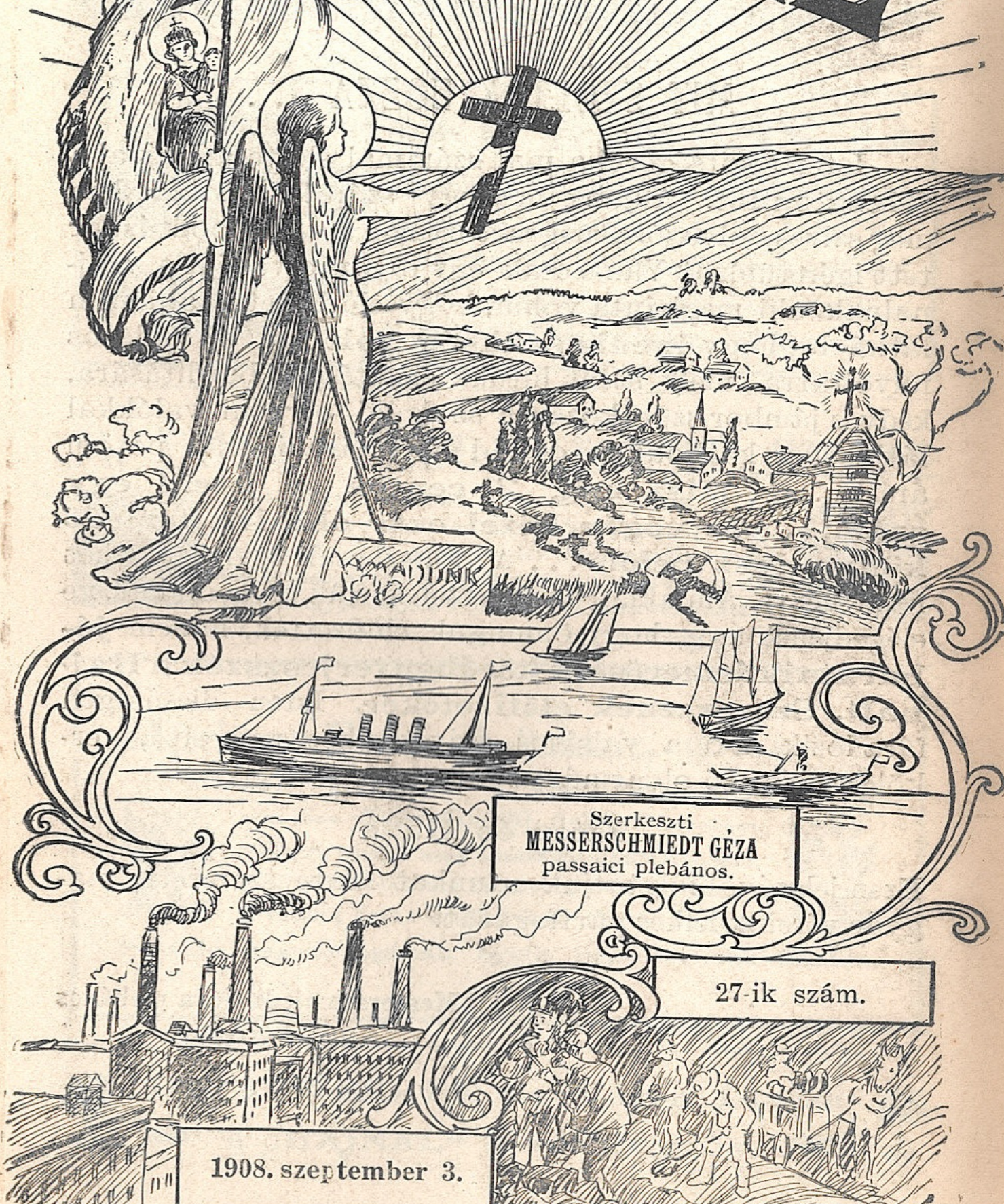

HAJNAL

Szerkeszti
MESSERSCHMIEDT GÉZA
passaici plebános.

27-ik szám.

1908. szeptember 3.

MIT SZOLTOK HOZZÁ . . .

Isten segítségével a mai számmal elérte a Hajnal a **félesztendőt**. Álljunk meg egy szóra! Hadd kérdem meg szives olvasóit, megtartottuk-e a zászlóbontáskor tett ígéretünket? Van-e csak egy olyan olvasója a Hajnalnak, aki megbánta volna, hogy előfizetett, aki nem látná be, hogy **igenis szükség volt** erre a vallásos folyóiraatra, mely- szent hitünk élesztésére, buzdítására, kedves jámbor szórakozásra szolgáló olvasni valókkal látja el a katolikus család asztalát, igazán potom árért . . . ? **Hisz még 2 centbe se kerül egy szám, . . . év végén közel ezer oldalra terjedő könyv lesz belőle . . .** A válasz csak kedvező lehet ránk nézve. Ám akkor szeretettel kérjük olvasóinkat, ne elégedjenek meg, hogy önmaguk előfizettek, hanem **jóbarátaik ismerőseik körében terjeszszék a Hajnalt. Szerezzenek előfizetőket.** Isten dicsőségén fáradozik, aki a vallásos, szivet-lelket nemesítő, erkölcsre oktató olvasmányokat terjeszti.

Isten és Haza

Ezen jelszóval folytatjuk utunkat kérve szeretett magyar véreink lelkes pártfogását.

Messerschmiedt Géza plebános
a Hajnal szerkesztője.

Published every Thursday by
 Rev. Geisa Messerschmiedt
 217 Third St. **Passaic, N. J.**

Subscription Price — Előfizetés
 az Egy. Államokban és Kanadában
 One Year - egy évre \$1.00
 Magyarországon, külföldön
 Egy évre \$1.60

Megjelen minden csütörtökön.

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
 under the Act of Congress of March 3, 1879.

Az öreg Isten az óházában maradt!...

Irta **Artimovich Emil** görögkatholikus plébános.

Nem is olyan régen történt. De megtörtént. Amerika egyik nagyobb városában a görögkatholikus pap éppen keresztelő szent János fejevétele délutánján — mely nap tudvalevőleg a görögkatholikusoknál szigorú böjttel van összekötve — kollektálni ment egyik kurátorával, mert a havidíjak igen gyéren folytak be. Betérnek egyik hívéhez, ahol a legnagyobb meglepetésére az asztal be volt terítve, azon mindenféle húsos eledelek, s ha nem is emliteném, magától értetődik mindenféle italok is voltak.

— Eltévedtem, mondja a pap. Itt nem lakhatik görögkatholikus ember. Reformátustól meg nincs jogom kollektálni.

— Hát nem ismer engem Főtisztelendő Uram? Híve vagyok s szeretettel meghívom asztalomhoz, amely — láthatja — mindennel bőven el van látva.

A pap szeretettel figyelmezteti hívét, hogy most nagy böjt van s mennyire megveti az egyházat, ha annak parancsát nem teljesíti, mert aki az egyházat nem hallgatja, magát az Istent nem hallgatja,

— **Az öreg Isten a régi házában maradt!**

Mondja a hívő! . . . Itt nem bőjtölünk, csak akkor, ha nincsen mit enni. Tessék csak letelepedni.

Látván a pap, hogy nincsen kivel vitatkoznia, még csak annyit jegyzett meg :

— Rövid idő alatt megláthatja még az öreg Istent itt is, de nem lesz benne köszönet! S ezen szavak után elment . . .

Éjfél tájban türelmetlen csengetésre ébred fel a pap. Gyóntatni hívják. Sietve szedi össze a lelkipásztort a szükségeseket s az előállított kocsin rohanva mennek a beteghez, mert súlyosnak jelentették az esetet.

Útközben azt is megtudja, hogy nem másról, mint **arról az emberről** van szó, aki az öreg Istent csak az óhazában levőnek mondta . . . Részeg fővel igyekezett valahová a vasuti vágányokon keresztül s a vonat elütötte. Az elősiető orvos reménytelennek mondta állapotát s orvosság helyett a lelki orvost ajánlotta csak.

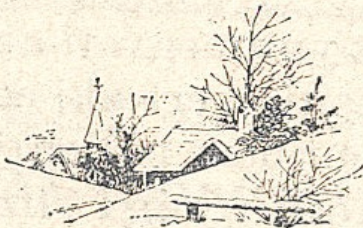
— **Igazsága volt a papnak!** Mondja hörögve a nagy beteg, — **az öreg Isten itt is van.** Hamar reám talált, csak megengedné, még egyszer, hogy hozzá térhessek!

A pap még csak szállott a kocsiról, mikor a beteg ezen szavakkal :

— Hát az öreg Isten itt is Isten! Kiadta lelkét.

Nem nyerhette el azt a kegyelmet, hogy megtisztítva lelkét, hagyhatta volna el ezt az új hazát.

Intő példa lehet ez sokakra nézve, kik szintén így gondolkoznak. Ne bizzuk el tehát magunkat, mert a mindenütt jelenlévő Istent nem kerülheti el senki s ostorával ránk találhat mindenütt . . .

„Egy pedig közülök visszatérem...”

Pünkösöd után 13-ik Vasárnapra.

Irta: **Böhm Károly** newarki plebános.

Egy? Csak **egy** tért vissza közülök, hogy hálát adjon? **Pedig tíz** bélpoklost gyógyított meg az Ur Jézus! Hol a többi? **Micsoda** hálátlanság . . . Isteni csudával, végtelen szeretettel gyógyítja meg a megváltó a legszörnyűbb nyavalyában sinylődő embereket és **tíz közül csak egy** akad aki „**dicsőséget adjon Istennek**” mondja a szent evangélium. **Nohát ránk szolt** a Jézus szava . . .

*

A bélpoklosság rettenetes betegség, a melyben az ember teste már életében darabonkint lerodhad róla, s hozzá ragadós is, a miért az ezzel ellepettek a többi emberek társaságából kizárattak s valami különös nagy Istentől megvert bünösökként megvettettek. **Tíz ilyen szerencsétlen egyszerre járult Jézushoz, esedezve, hogy könyörüljön rajtuk is, aki már annyi szerencsétlenül segített. Ő meg is könyörült rajtuk, de nem úgy, hogy rögtön meggyógyította volna őket, hanem megparancsolá nekik, hogy, mint az ótörvény, mely akkor még érvényben volt, előírja, mutassák meg magukat a papnak. Szent volt előttük Jézus minden szava, azért egyszerüen megfordultak s a papokhoz indultak. Útközben aztán egyszerre csak azt veszik észre, hogy tiszták a poklosságtól. Ki irhatja le örömeiket? Rohanva siettek tehát a paphoz, hogy az a tisztaságuk fölött ítéletet mondjon, s bizonyítványt adjon, melynek alapján családjukhoz vissza mehetnek. De egyikük úgy gondolkozott, hogy elmegy ő ugyan a papokhoz is; de hogy előbb mégis megköszöni Jézusnak, ki ezt a nagy irgalmasságot rajta megcselekedte. Háládatos érzülete tetszett Jézusnak s megdicsérte érte. — Ó mily szép és Istennek kedves az, mikor a súlyos nyavalyából fölépült beteg, mihelyest kimenni képes, első utját a templomba veszi, s szent áldozáshoz járulva Istent áldja a fölgyógyulásáért! — Hanem az is fölötte méltó a megjegyzésre, hogy Jézus nekik a törvényt betartani s magukat a papoknak megmutatni parancsolta; a mivel csak azt akarta a szivünkre kötni, hogy ha Istentől valami különös kegyelemben részesülnénk is, azért az egyháznak kötelességszerűleg hódoljunk, s annak előírásait pontosan betartsuk. A mig ő a megváltási művét be nem fejezte, addig a Mózes-törvény volt érvényben, s ő azt úgy ömaga megtartotta, mint a hívőknek azt betartani parancsolta. A kálvárián bemutatott keresztáldozatával az ótörvény megszűnt,**

s helyébe lépett az uj. Ehhez te most, keresztény lélek, kötve vagy, s tudjad, hogy csak úgy tetszhetel Istennek, ha annak előírásait pontosan betartod. Hiábavaló minden magán ájtatoskodásod és jámborszinezetü életmódod, ha a **Krisztus** **katholikus** **egyházának** alá nem veted magadat. Ha az egyházzal törödni nem kellene, egyházat nem alapított volna.

Dr. Helvey Lajos.

Gyere velem ákáclombos falumba...

Magyar ég alatt járok már, mire e sorokat olvassátok . . .

Bucsuznom kellene, amikor hajóra szállok, azoktól, akik a szívemhez nőttek. A „Hajnal“ olvasóitól. **Tehát:** az amerikai **katholikus** **magyarság** színétől-javától.

Kellene: de én nem teszem. — Miért? . . . Bucsuzni azoktól szokás, akiktől az ember elválik. Ám én e kis ujság írói gárdájától s olvasóközönségétől lélekben nem akarok elválni. Nem is tudnék.

Ha majd a falusi harangszót hallom, ha ott imádkozom az öregmisén, ha szivembe hat az őszi határban a szüretelők nótája — hej de hányszor eszembe jut majd e lapocska minden amerikai pártolója! . . . Hogy én rám gondol-e majd közülük valaki, nem tudom. De annyit bizvást ígérhetek, hogy valahányszor csak lesz mondani valóm a mi kedves füzetkénk számára — pedig érzem, sokszor lesz — mindannyiszor fölkeresem mindnyájatokat.

Nagy föladatot bizott erre a mi válalkozásunkra a fölséges Úristen. Hogy Amerikában szétszóródott véreinket az ő hitükben megtartsuk, hazaszeretetükben öregbitsük, erkölcsüknek romlatlanságában megőrizzük. Mennyire tudunk ennek a hivatásunknak elégséget tenni, a jövő dolga lesz megmutatni. Rajtunk semmi sem mulik. Tegyék meg hát olvasóink is a magukét!

. . . A magyar határról lobogtatom felétek a fehér kendőt. Szentül hiszem, hogy abban a kis faluban valamikor még — találkozzunk.

Ugy engedje Isten!

(Hoboken-kikötő, aug. 27.)

Dr. Helvey Lajos.

. . . HÁROM TEKINTET . . .

Megkérdeztek bizonyos jámbor embert, hogy lehet az, hogy ő annyi szenvedés és nyomor közepette is megtartja lelke nyugalma és derűtségét? Így felelt: „Minden reggel, mielőtt üzletembe az emberek közé megyek, gondolkozva három dologra tekintek: először is az égre emelem szemeimet s eszembe juttatom, hogy az én főüzletem, életem és működésem célja odafönn van; másodsor a föld felé fordítom tekintetemet s meggondolom, mily kis helyre van szükségem, ahol majd egykor síromat megássák; végre körülnézek az emberek közt s azt látom, hogy nagyon sokan vannak, kiknek keserűbb a sorsuk, mint nekem. Ily módon vigasztalom magamat minden ügyemben, bajomban s békében élek az Istennel, a világgal és az emberekkel.“

Rückert Ernő.

RÓZSÁK A HALÁL MEZEJÉN.

— Elbeszélés a vértanuk korából. — Folytatás.

(Hiteles római kutfők nyomán.)

A „Hajnal“ számára írta: **Homicskó Jenő** görögkatholikus plébános.

Edes anyja ekkor áldólag terjesztette ki karjait kis lánykája, Szeretet (Charitas) felé.

— Türij még egy-két pillanatig nyugodtan. A te menyasszonyi koszorúd már kész. Az angyalok fonták meg az égben. Szent jegyesed az Úr Jézus a saját szentséges kezével teszi rá fejedre. Lelked most testvéreidhez röppen. Imádkozzatok ott mindhárman én értem, anyátokért.

Igy szólt az anya. A leányka pedig felelé:

— Én is itt hagylak, anyám. Nem lesz senkid, akit csókolhass. Fejem legott oda gurul testvéreim hullájához. Isten veled! Hiv az én Jézusom, hívnek az én testvéreim. Egy sírba temessenek mindhármunkat. A viszontlátásra a menyek országában!

Szólt, a bakó lesujtott fejére s egy angyallal több lett ismét az égben.

Mikor a három szüzet lemészároltatta Hadrián, mintha észére tért volna. Mintha maga is megundorodott volna saját ocsmány elvetemültségétől. Lelkiismerete furdalni kezdte. Úgy tetszett neki, mintha valami láthatatlan kéz nyulna feléje s megakarná fojtani. A császár szeméhez kapott, hogy ne lássa azt a titkos, boszuló kezét. De még úgy is látta. Hiszen a lelkiismerete volt az a kéz.

Egyszer csak fölugrott ültéből s kirahant a teremből, mintha kergették volna. Udvara utána.

A császár lelkét szörnyü kinok marcangolták. Egyik fényes mulatószobájába vonult s tivornyában akart feledést keresni.

Nosza megkezdődött a vad lakoma. A császári szolgák, eszükveszetten sűrögtek-forogtak, futottak-lótottak urok kedvét halálos félelem közt keresvén. Bohócok, színjatszók vonultak föl, akik tréfás előadással iparkodtak mulattatni a nagy urat. Aztán muzsikuskok jöttek. Fülbemászó zenével hódoltak a római birodalom urának. Drága tálcákon, aranyos serlegekben gyöngyöző, tüzös bort s frissítő, hűsítő italokat hordtak föl. Szebbnél-szebb vi-

rágokkal árasztották el az asztalokat, székeket, pamlagokat. Aztán költők jöttek, lantjukat pengetve. Verseket, költeményeket szavaltak, amelyek mind arról szóltak, milyen nagy ember, milyen hatalmas, dicsőséges és milyen jóságos kegyes az ő uruk: Hadrián császár.

Ám a császárnak még eddig senki, semmi sem nyerte meg tetszését. Csak ült a helyén fáradtan, kedvetlenül, mozdulatlanul, mint valami köszobor. Minél nagyobb volt körülötte a mozgás, futkosás, a lárma annál tisztábban csengett fülébe a meggyilkolt gyermekek szava . . .

Most izmos, vállas rabszolgák jöttek, akik birkózni kezdtek a császár színe előtt. Izgalmas, kinos volt a tusa. Feszültek, ropogtak hatalmas izmaik, mignem az egyik legyőzve terült el a földön. A legyőzetés halált jelentett. Az elbukott rabszolgát nyomban megragadták a hóhérok s kihurcolták a mulatóból a vesztőhelyre.

A császárt mindez nem érdekelte, nem mulattatta.

Ekkor bűnös fiatal leányok megkoszorigták az udvari főembereket. Legelőször magának a császárnak homlokára fontak illatos koszorút.

— Folytatjuk. —

KRÓNKA.

✦ **Dr. Helvey hazament.** Aki finom lelkének egész melegével, tudásának, bő tapasztalatainak egész teljével szolgálta — tollal — az amerikai katolikus magyarság érdekeit, ez a szó legeslegszébb értelmében: katolikus író, akí **szent hitünk és édes hazánk** iránt tartozó szeretetre buzdította szivünket remek cikkeivel: mire e sorok napvilágot látnak — már az óhazában van... Hej, de sokszor meg ríkatott minket ugy-e, kedves olvasóim, — mikor otthon maradt jó öreg édes anyánkról, a rácsos kapuról, muskátlis-rczmaringos kertecskéről . . . irt . . . ! Van-e az egész jóra való amerikai katolikus magyarság között csak egy is, aki nem ismerte — nem szerette őt . . . Aki jót, szépet, nemeset akart olvasni, az találkozott az ő nevével. És hogy tudott belemarcolni abba a hazájától szakadt szegény magyar szívbe . . . ! A-

zért hát nem holmi nagyhangú üres szólás az, ha mindnyájunk nevében, **hálás** szeretetünk őszinte jókívánataival köszöntöm őt a messze távolban . . . Nemes sziv, határozott, hajthatatlan katolikus jellem . . . És ami Hajnalunk ? . . . Nem hagyta el. Amint születésénél, felvirágoztatásánál ott volt szeretetteljes munkálkodásával, — úgy lesz ő velünk ezentúl is. Cikkeiből tovább is okulni, hazaszeretetre buzdúlni — azokban gyönyörködni fogunk. Az Úr angyala kísérje minden lépésedet kedves bajtársam . . . barátom . . .

Messerschmiedt Géza plebános
a Hajnal szerkesztője.

✠ **Hasznos találmány.** Odenbach Frigyes jezsuita atya, a clevelandi szent Ignác-kollégium csillagvizsgáló tanára rendkívül ügyes találmánnyal lepte meg a világot. Oly készüléket szerkesztett, melynek alkalmazásával robogó vonatról bármely állomásra vagy órtoronyba lehet telefonálni és viszont. Találmányára már szabadalmat is nyert. Ez ujitás iránt az Egyesült Államok legfőbb közlekedésügyi ellenőrző bizottsága (Interstate Commerce Commission) is érdeklődik. Rövid idő múlva az összes vasutakon fogják alkalmazni Odenbach atya új telefon-szerkezetét, a mely nemcsak tetemes költségmegtakarítást jelent, hanem elejét fogja venni az összeütközésekből és rossz váltó-állításokból származó vasuti szerencsétlenségeknek. Hej! azok a „népbutító“ papok!

✠ **Megtért protestáns [kanonok.** Fay W. Sigourney, a ki a Wisconsin állambeli Fond du Lacon kanonokja volt az episkopáliánus püspöknek, lemondott hivataláról. A jövő hónaptól kezdve katolikus kispap lesz belőle Overbrook-on, a Philadelphia melletti nagy szemináriumban. — Ugyancsak katolikus papságra jelentkezett a múlt héten két protestáns theologus: Harrison R. Groover Los Angelesben és James P. Frigyes Nashatában.

✠ **Szokatlan áldozatkészség.** A Délamerikai Argentína köztársaság katolikusai 300 ezer dollár költségen gyönyörű palotát emeltek Buenos Ayres-ben a római pápa követének. — Ugyancsak lent Columbia köztársaság kormánya maga ajándékozott rezidenciát a pápai követnek Santa Fe de Bogota fővárosában. — Hasonló figyelmet tanúsít a szentatya iránt Brazília kormánya, mely ingyen enged át egy nagy palotát Rio de Janeiróban a pápai követ használatára. — Washingtonban pedig egy ur-asszony bőkezűségéből épült az a ház, melyben a delegátus lakik.

@ **Szép kegyelet.** A philadelphiai szent Anna templom új oltárt kap, mely 50 ezer dollárba fog kerülni. Ezen oltárt a hitek saját elhalt lelkipásztoraik emlékének tiszteletére emeltetik. Irigyléssel gondolhat az ember arra, hogy Amerikában még ilyen hitközségek is vannak.

KESZE JÁNOS, GÁRDA ISTVÁN

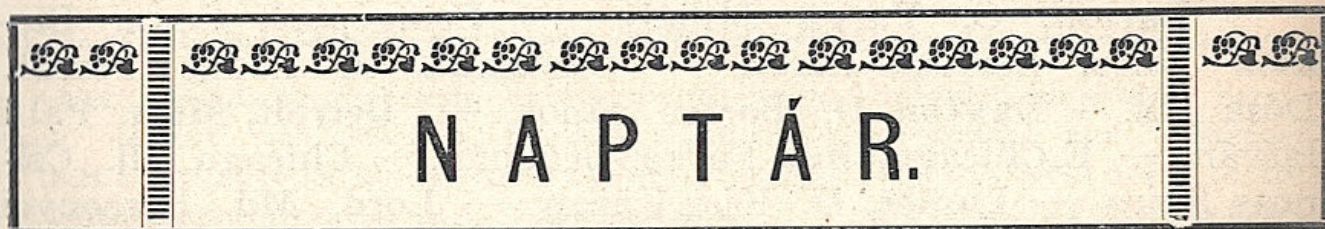
avagy

Elázott a hermonika . . .

El biz a! A dolog úgy történt, hogy szép augusztusi **Vasárnap** reggel, mikor minden jó lélek a szentegyházba készülődik, Kesze és Gárda kiültek a nagy ház elé hermonikázni. Mikor a szomszéd templomban félmisére megkondult a harang, akkor húzták legszilajabban . . . Az Isten házából megvigasztalódva felfrissült lélekkel tértek haza a hívők. Nemcsak vallásos érzületüket hanem fülüket is sértette a kornyikálás, mert a hermonikák nem pászoltak. Különösen nem tetszett ez valakinek az emeleten. Ez a valaki egyet gondolt . . . Lenézett, szemmértéket vett s aztán egy vízzel teli hatalmas mosó edényt (jó 30-40 literes) állított az ablakba s mikor legjavába járta a „ritka buza, ritka árpa ritka rozs . . .“ — egyszer csak zsupsz! a nyaka közé zuditotta a muzsikusoknak . . . Ezek persze rémülve ugráltak fel, Isten csudájának gondolván a derült égből rájuk küldött záport; — kis ideig tátott szájjal bámultak az ég felé . . . erre megint zsupsz! jött a másik adag . . . A többit elképzelve . . .

Szomoruan nézett egymásra a két vizes barát, kitárt karjaikon hosszúra nyúlva lógott a hermonika . . . csakúgy ömlött róla a víz . . .

Hát iszen nem volt valami udvarias cselekedett, az igaz, de érdekes volt, nagyon érdekes . . .

Szeptember 6. Vasárnap. Pünkösöd után 13-ik Vasárnap. Szűz Szent Regina vértanu.

Szeptember 7. Hétfő. A három kassai vértanu. Szent Körtinán püspök.

Szeptember 8. Kedd. Kisasszonynapja. A Boldogságos Szűz Mária születése ünnepe.

Szeptember 9. Szerda. Szent Gorgónius és társai-vértanuk.
Szeptember 10. Csütörtök. Tolentói szent Miklós hitvalló.
Szeptember 11. Péntek. Szent Teodóra bünbánó.
Szeptember 12. Szombat. Szent Guidó hittvalló.

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Artimovits** Emil görögkatholikus plébános, **Büchm** Károly newarki, **Csernitzky** István mc adooi plébános, **dr. Helvey** Lajos; — **Homicskó** Jenő **Messerschmiedt** Géza passaici plébánosok, **Rückert** Ernő szent pauli kispap.

Aki szép, érdekes olvasmányra akar szert tenni, az
rendelje meg a Hajnalnál

A LOURDESI BOLDOGASSZONY

... című könyvecskét ...

220 oldal.

Ára póstával együtt 20 c.

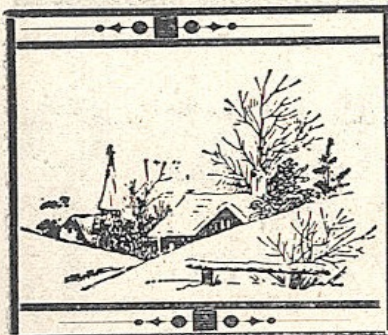
ÜGYNÖKEINK.

Barton, O. Varga Mihály. — **Bridgeport, Conn.** Blonson János, Serfőző János. — **Cleveland, O.** Bodig József, Dósa Pál. — **Dayton, O.** Bartos János. — **Detroit, Mich.** Pálfi István. — **E. Chicago, Ind.** Farkas Kálmán. — **Chicago, Ill.** Csinoss János. — **Lorain, O.** Kiss Károly — **Lord, Md.** Bessenyei János. — **Mc Adoo, Pa.** Szalay Jenő. — **Passaic, N. J.** Kucsera János. — **Scranton, Pa.** Ságghi Lőrinc. — **South Bend, Ind.** Koczán János. — **South Betlehem, Pa.** Konyár János. — **Throop, Pa.** Kovács Sándor. — **Toledo, O.** Danykó József, Székely Bálint. — **Torrington, Conn.** Kiss Károly. — **Trenton, N. J.** Gura Dániel, Szmoliga Béla. — **W. Hazelton Pa.** Képes József.

EGYESÜLETI KALAUZ.

Szent István Király Róm. és Gör. Kath. Betegsegélyző Egylet.
Fairport, Ohio. — Diszelnök: Ft. Schimko János rk. plebános. Elnök: Gurály József. Alelnök: Simkó József. Titkár: Vajó József Box 95. Jegyző: Bertis János. Pénztárnok: ifj. Béres József. Számvevő: Gergely Sándor. Ellenőrök: Sziszak János, Világi Miklós és Fullajtár János. Beteglátogatók: Sivák János és Tarnóczki István. Ajtóőrök: Baginy János és Sárosi József. — Minden levél a titkár úrhoz küldendő Box 95. Fairport, Ohio. Az egylet gyűléseit minden hónap első vasárnapján tartja a rk. iskola termében délután 2 órakor.

HIRDETÉSEK.

Campbell Morrell & Company

A legolcsóbb bevásárlási forrás

ÉPÜLET-ANYAGOKBAN

Téglát, meszet, cementet, anyagsöveket stb. minden fajtában, pontosan és a legjutányosakban szállítunk.

Cím: Campbell Morrel & Co. Park Place & Water Street, — PASSAIC, N. J.

The Passaic Trust and Safe Deposit Co.

a Main és Bloomfield Ave. sarkán. — PASSAIC, N. J.

...Passaic legrégibb takarékpénztára...

20 éves fennállását valóságos áldásként emlegeti Passaic lakossága. Megbízható, gyors és szives kiszolgálát.

Betett pénzek után 4% kamatot fizet.

A társulat széleskörű pénzküldő irodával is rendelkezik, mely Europa minden országába rövid idő alatt szállít pénzeket.

AKI házat akar építeni, akinek magán-vagy középület, hivatalos helyiségek, termek stb. célszerű és okosan készített tervezetere van szüksége:

AKI ki akarja kerülni az építéssel járó kellemetlenségeket, **AKI** jól és tartósan épített házat óhajt : Az forduljon ezen címhez :

...Cortland G. Van Winkle architect...
 National Bank Bldg, 43 és 44. sz. termek Passaic, N. J.
 16 éve építészmérnök. :: Számos elismerő nyilatkozat.

Nem kell oda fáradni, írjon egy kártyát s ő maga fölkeresi Önt.

UJ! MAGYAR GYÓGYSZERTÁR,

„SZENT ISTVÁNHOZ“

....Passaic, N. J. 2-ik utca 125. szám....

Hazai gyógyszerek teljes raktára. Teák, füvek, csöppek, balzsamok, egészségi és fertőztelenítő szerek... — Világhírű kárpáti-melltea, egri és máriacelli gyomorcsöppek, valódi hazai sóborszesz, szappanok, krémek eredeti tisztaságban, a legolcsóbban nálam kaphatók. Különösen nagy kelendőségnek örvend **sebgyógyító balzsamom**, melyet a leg-elmérgesedettebb sebekre kitűnő sikerrel használnak; továbbá saját készítményű „linement“-em, mely **a köszvényes, csúzos, reumatikus fájdalmak biztos kiirtója.**

Uj! Magyarul beszélünk! Levelekre bérmentve válaszolunk. Orvos-ságokat vidékre is szállítunk Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás! **Uj!**

..... ERNEST A. MOORE

Tűz ellen **BIZTOSÍTÁS** szélvihar
: : : : : ellen : : :

229 MAIN AVENUE, PASSAIC, NEW JERSEY.

: Elsőrangú társulat. :

Jelentkezőket elfogad Biczák A. Károly 222 3rd St. Passaic, N.J.

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetések-re, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjel-nappal kaphatók. - **Telefon: 396. L. 1. Passaic.** - Jutányos árak!

BISCHOFF'S BANKING HOUSE

Alapított 1848-ban. NEW YORK CITY 237 BROADWAY.

Pénzküldemények Magyarországra s Európa bármely részébe olcsón és gyorsan, biztosan házhoz szállítanak

Pénzeket elhelyezünk bármely bankba v. takarékpénztárba az ő hazában és a betétkönyvet rövid idő alatt ide hozatjuk.

Pénzbetéteket felvesszünk kamatozás végett.

Hajójegyeket Európába vagy onnan ide legolcsóbban és a leg-gyorsabb hajókra adunk el.

Vasuti jegyeket az Egyesült Államok minden részébe, úgy-mint Canadába és Mexzikóba.

Vámházi közbenjárók. — **Európai csomagposta.**

HENRY BISCHOFF & CO.

Levelekre magyarul válaszolunk.

MOSKOVITZ EMIL

.. .. 182. SECOND STREET PASSAIC, N. J.

A legkitünőbb, legtartósabb és legcsinosabb bútorok raktára. — Különösebb berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

◆◆ I. H. MASS. ◆◆

Passaic magyarság kedvelt fényképésze. Minden e szakmába vágó rendelést, felvételt tisztán, gyorsan finoman eszközöl. Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10-ig. J. H. MASS fényképész. - 37 Monroe St.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ UZLETE

....190—192 Second Street, Passaic, N. J....
A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnevű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár.

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

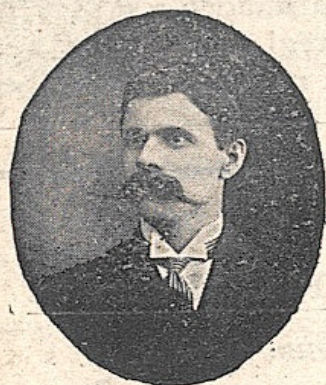

Isten segedelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-irját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ esalhatatlan gyógyításával. Négy eszten-tendei amerikai lelki és torkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak élém a szenvedők. Angolok és né-metek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerem is. Kedvos ma-gyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálairat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhonyt, váltólázat --- mondhatnám --- egész könyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyag-kőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

Hideg viz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. — Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plebános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. :—

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolcsóbban és leggyorsabban szállit Magyarországra, vala-mint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha pénzt akarnak Magyarországból kihozatni, például birtokeladásból, árva-pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII., Király utca 103 és én az ott megbízott összeget, dollár értékben, hiány nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a tör-vényeknek megfelelően elintéztetnek.

Útbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szivesen adok.

H A J N A L.

No. 27. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE Szept. 3. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben